

Metroselskabet I/S
Metrovej 5
2300 København S

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon +45 7221 8800
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Dato: 21-10-2024
Sagsnr.: 2024-181373
Sagsbehandler: NTEI

Tilladelse til at udføre marinarkæologiske forundersøgelser i Københavns Havn

Trafikstyrelsen har den 25. september 2024 modtaget ansøgning fra Metroselskabet om tilladelse til at foretage marinarkæologiske forundersøgelser ved Prøvestensbroen.

Trafikstyrelsen er myndighed for etablering af faste anlæg, uddybning og opfyldning indenfor Københavns Havns søområde, jf. § 24, stk. 4, i metroloven¹. Endvidere varetager Trafikstyrelsen statens højhedsret over søterritoriet i Københavns Havn jf. den kongelige resolution af 3. februar 2014 og § 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 797 af 21. juni 2016 om ændring af bekendtgørelse om Kystdirektoratets opgaver og beføjelser og om klageadgang.

Denne ansøgning behandles efter statens højhedsret over søterritoriet i Københavns Havn.

Trafikstyrelsens afgørelse

Trafikstyrelsen meddeler hermed tilladelse til at gennemføre marinarkæologiske prøvegravninger i forbindelse med forberedelse til en mulig M5-metrolinje.

Endelig meddeler Trafikstyrelsen, at der ikke skal udarbejdes konsekvensvurdering i forhold til nærtliggende Natura 2000-områder af projektet.

Tilladelse gives på følgende vilkår

1. De marinarkæologiske forundersøgelser skal udføres i perioden 3. marts 2025 til 30. april 2025.
2. Støj fra bygge- og anlægsaktiviteter, der gennemføres på søterritoriet, skal overholde de krav, der er fastsat af Københavns Kommune i "Bygge- og anlægsforskrift i København, 2024".
3. Projektet må ikke ændres væsentligt uden Trafikstyrelsens godkendelse.
4. Tilladelsen må ikke uden forudgående tilladelse fra Trafikstyrelsen overdrages til andre.
5. En meddelt tilladelse kan fortabes, såfremt nogle af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke måtte blive opfyldt.

¹ LBK nr. 291 af 16/03/2023 af lov om Metroselskabet I/S og Udviklingselskabet By & Havn I/S, (Metroloven)

Tilladelsen fritager ikke modtageren for pligt til at opnå tilladelser og godkendelser, der måtte være nødvendige for gennemførelse af projektet i henhold til anden lovgivning.

Tilladelsen erstatter ikke privatretlige aftaler med fysiske og juridiske personer, som kan være berørt af projektet.

Det er bygherres ansvar at undersøge, om projektet påvirker andre ledningsejere.

Hvis der under anlægsarbejdet afdækkes kulturhistoriske fund, skal arbejdet straks indstilles, og der skal rettes henvendelse til Slots- og Kulturstyrelsen, jf. museumsloven § 28 og § 29 h.

Arbejdet inden for Københavns Havn skal koordineres med havnevagten forud for og under udførsel. Det skal desuden meddeles via efterretning for søfarende.

Ligeledes skal bekendtgørelsen om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter i danske farvande efterleves i relevant omfang i forbindelse med arbejdet.

Begrundelse for afgørelsen

Trafikstyrelsen har ved afgørelsen om at give tilladelse til projektet lagt vægt på, at projektet ikke strider mod almenhedens interesser samt, at de eksisterende aktiviteter i området ikke vil blive påvirket negativt. Ydermere vil anlægget ikke ændre på havnens funktion.

Trafikstyrelsen har vurderet, at projektet ikke vil være til hinder for vandområdet's målopfyldelse eller medføre forringelse af vandområdet's økologiske- og kemiske tilstand. Ligeledes har styrelsen vurderet, at projektet hverken vil medføre midlertidig eller permanent forringelse på kvalitetselementers tilstand.

Trafikstyrelsen har i sin afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering i henhold til nærliggende Natura 2000-områder lagt vægt på, at karteringsprøver og sugehuller samt afstanden af den potentielle spredning af de finere partikler udelukker væsentlige påvirkninger på habitattyperne, habitatarterne og fugle på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området N142. Trafikstyrelsen har vurderet, at den økologiske funktionalitet for bilag IV-arter angivet på artsfredningsbekendtgørelsens bilag 1² og habitatsdirektivets bilag IV³ kan opretholdes. Styrelsen har i sin vurdering lagt vægt på, at yngle- og rasteområder opretholdes på samme niveau som hidtil så arternes/ bestandenes bevaringsstatus sikres og området's økologiske funktionalitet for arterne opretholdes.

Retsgrundlag

Trafikstyrelsen er myndighed for etablering af faste anlæg, uddybning og opfyldning indenfor Københavns Havns søområde, jf. § 24, stk. 4, i Metroloven. Endvidere varetager Trafikstyrelsen statens højhedsret over søterritoriet i Københavns Havn jf. den kongelige resolution af 3. februar 2014 og § 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 797 af 21. juni 2016 om ændring af bekendtgørelse om Kystdirektoratets opgaver og beføjelser og om klageadgang.

Denne afgørelse er truffet efter statens højhedsret over søterritoriet i Københavns Havn.

² BEK nr. 521 af 25/03/2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt¹

³ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

Afgørelsen om, at der ikke skal udarbejdes Natura 2000-konsekvensvurdering af projektet er truffet jf. § 13 i VVM-bekendtgørelse for havne⁴.

Sagsfremstilling

I forbindelse med den mulige M5 metrolinje ønskes projektområdet opfyldt. Derfor skal det undersøges hvorvidt der er fortidsminder af væsentlig karakter, der efterfølgende skal håndteres i området. Undersøgelserne ønskes udført af Vikingskibsmuseet i perioden marts 2025 til april 2025, selve udførelsen varer ca. 14 dage. Metoden for undersøgelserne er at gennemføre ca. 150 karteringsprøver med håndholdt bor med en diameter på 4 cm, som føres af en dykker. Boret føres gennem havbundssedimentet ned til fast bund for at kortlægge det postglaciale terræn. Dernæst udføres 20-30 sugehuller med mekanisk sug (se Figur 2) på ca. 1m x 1m x 1m. Indsamlet materiale (typisk flint) indsamles i et net og føres til overfladen op i følgebåden, og størstedelen af det opsugede sediment bundfælder i hullet igen, og de finere partikler kan spredes op til 5-7 m fra hullerne. Suget drives af en mindre pumpe, der afgiver 91dB ved max kraft. Pumpen står på følgebåden, og støjer således ikke under vandet. Under vandet er der kun en susen fra vandets løb gennem slangerne.

Natura 2000-områder

Natura 2000-område nr. 142 "Saltholm og omliggende hav" er beliggende 4 km øst for undersøgelsesområdet.

Natura 2000-område nr. 142 "Saltholm og omkringliggende hav" er specielt udpeget for at beskytte de marine naturtyper og arters levesteder: lagune og kalkoverdrev samt tilstedeværelsen af sæler og marsvin. Derudover fremgår ynglefuglene edderfugl, bramgås, almindelig ryle, brushane, klyde, rørhøg, mosehornugle, dværgterne, fjordterne, rovterne og havterne og trækfuglene grågås, knopsvane, pibeand, skeand, krikand, vandrefalk, hjejle og havørn.

Det er Trafikstyrelsens vurdering, at der ikke vil ske en påvirkning på Natura 2000-områdets udbredelse eller arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Styrelse har lagt vægt på, at der ved gennemførelse af projektet kan opretholdes gunstig bevaringsstatus for Natura 2000-området og at en væsentlig påvirkning kan udelukkes.

Bilag IV-arter

Metroselskabet har i sin ansøgning beskrevet, at der tidligere har været registreret ynglende grønbroget tudse på en del af matrikel 641 på land, dog ikke siden 2021. Senest i sommeren 2023 blev det sydlige hjørne af prøvestenen besigtiget for padder og der blev ikke fundet padder på stedet.

⁴ BEK nr. 930 af 18. juni 2020 om vurdering af virkning på miljøet (VVM) af projekter vedrørende erhvervshavne og Københavns Havn samt om administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter for så vidt angår anlæg og udvidelse af havne.

Figur: Oversigt over projektområde (rødt) og registrering af grønbroget tudse i sep. 2024.

Trafikstyrelsen har eftersøgt fremkomsten af bilag IV-arter i og omkring projektområdet i relevante databaser⁵. Trafikstyrelsen har fundet, at der den 16. september 2024 er registreret fund af en grønbroget tudse på engen på Prøvestenen. Arten lever, ifølge bilag IV håndbogen⁶, på land uden for yngletiden og ofte på ret tørre og bare steder, samt overvintrer i huller i jorden. Trods tudserne regelmæssigt forlader hullerne i begyndelsen af april, afhænger det af vejret og det er først ved lidt højere temperaturer, at de helt forlader overvintringsstedet. Forårsvandringen til ynglestedet sker som regel fra sidst i marts til slutningen af maj og vandringen sker om natten.

Trafikstyrelsen vurderer, at områdets økologiske funktionalitet for arten ikke påvirkes ved gennemførelse af projektet. Styrelsen har lagt vægt på, at forundersøgelserne, som foretages af en dykker, ikke påvirker yngle- og rasteområder for den grønbrogede tudse, at projektet er tilrettelagt således, at der ikke beskadiges eller ødelægges yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for arten, at projektet ikke medfører forstyrrelse med skadelig virkning for bestanden, og at der ikke sker en forsætlig indfangning eller drab.

Vandrammedirektivet

Projektområdet er beliggende ved vandområde "Nordlige Øresund", med vandområde ID: "6". Vandområdet er udpeget med miljømålsætningen "god økologisk tilstand" og "god kemisk tilstand". Vandområdets samlede økologiske- og kemiske tilstand er vurderet til "moderat økologisk tilstand" og "ikke-god kemisk tilstand".

Metroselskabet oplyser, at der ikke vil være en påvirkning på den økologiske og kemiske tilstand i vandområde 6, ved de marinarkæologiske undersøgelser ved Prøvestensbroen, da det

⁵ www.arter.dk, www.naturdata.miljoportal.dk

⁶ https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Videnskabelige_rapporter_500-599/SR520.pdf

er vurderet, at der ikke vil være en tilstandsforringelse af kvalitetselementerne fytoplankton, rodfæste bundplanter, bentiske invertebrater, nationalt specifikke stoffer og den kemiske tilstand. Endvidere vil målopfyldelsen for vandområdet ikke forhindres ved projektet. Ophvirvling og sedimentspredning vil være i en meget lille en grad, samt vil kun være lokalt 5-7 meter fra sugehullerne og derfor ikke vil påvirke vandområdet. Trafikstyrelsens vurdering er, at projektet ikke vil medføre en midlertidig eller permanent forringelse af kvalitetselementernes tilstand, at projektet ikke vil medføre en forringelse af vandområdets økologiske- og kemiske tilstand og slutteligt, at projektet ikke vil hindre målopfyldelse i vandområdet.

Det er ligeledes Trafikstyrelsens vurdering, at besvarelsen til de 11 deskriptorer i havstrategidirektivet er tilstrækkelig.

Høring

Trafikstyrelsen har i forbindelse med sagens behandling forelagt ansøgningen for Vikingeskibsmuseet, Slots- og Kulturstyrelsen, Søfartsstyrelsen, Energinet, By & Havn, Københavns Kommune og Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse.

Projektansøgningen har endvidere været offentliggjort på Trafikstyrelsens hjemmeside i perioden 26. september – 10. oktober 2024.

Følgende høringsparter har afgivet høringsvar:

Søfartsstyrelsen har ingen indsigelser til de ansøgte forundersøgelser, men henviser til bekendtgørelsen om sejladsikkerhed, som bedes efterlevet i relevant omfang i forbindelse med arbejdet.

By og Havn gør opmærksom på, at arbejdet inden for Københavns Havns areal skal koordineres med havnevagten forud for og under udførelsen. Arbejdet skal desuden meddeles via efterretning for søfarende.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har ingen bemærkninger til høringen.

Alle høringsvar er videresendt til bygherre og bemærkningerne er medtaget i forlængelse af vilkårene.

Offentliggørelse

Afgørelsen vil blive offentliggjort på Trafikstyrelsens hjemmeside.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Transportministeren på trm@trm.dk.

Med venlig hilsen

Nina Teilmann

Trafikstyrelsen